

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Crèdits	1.8 presencials (45 hores) 4.2 no presencials (105 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S, GPED(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Margarita Vives Barceló marga.vives@uib.es	10:00h	11:00h	Dimecres	05/09/2012	29/07/2013	A-119

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Pedagogia	Obligatòria	Tercer curs	Grau

Contextualització

Els conflictes són una característica del ser humà i, com a tal, hem de saber gestionar-ho de forma positiva; especialment entre el col·lectiu dedicat a la Pedagogia.

A aquesta assignatura s'oferirà la possibilitat d'adentrar-se en els diferents tipus de conflicte més comuns a nivell personal i professionals de cara a poder autogestionar-los i ajudar a gestionar els conflictes dels nostres alumnes. Un cop coneguts, serà hora de poder conèixer i treballar sobre les diferents tècniques de resolució de conflictes, com són la negociació, la mediació o la conciliació.

Requisits

Recomanables

És recomanable haver cursat i superat l'assignatura "22219. Intervenció Pedagògica en la inadaptació infantil i juvenil a l'escola"

Competències

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Específiques

1. Desenvolupar i coordinar intervencions educatives amb persones o grups, amb necessitats específiques, en situacions de risc, de desigualtat o discriminació per raons de gènere, classe, edat i/o religió (B9).
2. Aplicar estratègies i tècniques de tutorització, entrenament, assessorament entre iguals, consulta i orientació amb processos educatius i formatius (B16).

Genèriques

1. Capacitat de relació i de comunicació, així com d'equilibri emocional en les variades circumstàncies de l'activitat professional (A11).
2. Capacitat per a treballar en equip amb els companys com condició necessària per a la millora de l'activitat professional, compartint sabers i experiències (A12).
3. Tenir una imatge realista de sí mateix, actuar conforme a les pròpies conviccions, assumir responsabilitats, prendre decisions (A15).
4. Capacitat per a cercar, seleccionar, ordenar, relacionar, avaluar i valorar informació científica provenent de diferents fonts (A19).

Continguts

Continguts temàtics

1. Conflicte i convivència
 - 1.1. Resolució de conflictes
La resolució de conflictes com a eina educativa. Classificació dels conflictes i mètode de resolució
2. Tècniques de resolució de conflicte
 - 2.1. Estratègies de resolució de conflictes
 - 2.2. Negociació i conciliació
 - 2.3. Mediació
 - 2.4. Mètode Pikas
3. La convivència als centres escolars
 - 3.1. Aspectes legístius
 - 3.2. Conflictes escolars
 - 3.3. Burnout

Metodologia docent

L'assignatura s'activa al tercer curs de Pedagogia, al segon semestre i compta amb el suport de Campus Extens, a on disposarem de diverses eines per a desenvolupar i treballar l'assignatura, com ara els fòrums, el mail, les tasques per a les entregues d'activitats encomanades (individuals i grupals); al mateix temps, permetrà penjar i intercanviar documentació rellevant i actual sobre els continguts de l'assignatura.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

La metodologia d'aprenentatge és variada, incloent explicacions teòrico-pràctiques, lectures, visionatge de vídeos,... tots encaminats a adquirir les competències descrites a aquesta guia docent.

L'assignatura contempla la realització d'una avaluació individual que inclou tan la demostració de l'adquisició de coneixements teòrics com l'aplicació pràctica d'aquests; a més, es complementarà amb un treball en petit grup.

El treball diari és un element fonamental per a l'adquisició dels aprenentatges, d'aquí que també es valori la participació i les actituds dels alumnes tan dins l'aula com a l'aula virtual

Conscients de la necessitat de fer propis els aprenentatges, l'assignatura contarà amb una actualització constant a on l'alumnat ha d'assumir un rol protagonista, tan del seu propi aprenentatge com el d'ajuda i suport als seus companys

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Continguts teòrics	Grup gran (G)	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la convivència i a la resolució de conflictes. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científic-tècnica sobre els diferents continguts a treballar. S'alteraran activitats durant les explicacions de cara a possibilitar l'aprenentatge d'aquests
Classes pràctiques	Aplicació dels continguts teòrics	Grup gran (G)	A partir dels coneixements i competències adquirides a les sessions teòriques, aquestes sessions es dedicaran a la consolidació d'aquests així com al desenvolupament i pràctica de les habilitats i competències necessàries per a resoldre conflictes i millorar la convivència. La participació qualitativa serà tenguinada en compte a l'avaluació final

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Participació	Es valorarà de forma positiva les participacions constructives realitzades dins l'aula i a l'aula virtual
Estudi i treball autònom individual	Participació a activitats universitàries	Existeix la possibilitat d'augmentar fins a un punt la qualificació final si l'alumne/ a presenta un treball seguint les pautes que es donaran a principi de curs sobre aquests relacionada amb la participació i/o assistència a congressos, jornades, seminaris,...relacionats amb els continguts de l'assignatura
Estudi i treball autònom individual d'aprenentatge	Preparació de la carpeta	A rel de les reflexions de les activitats pràctiques i dels continguts teòrics treballats, l'alumnat haurà de lliurar al finalitzar l'assignatura una carpeta d'aprenentatge seguint les indicacions de la professora a on quedin reflectits tots els seus coneixements i competències adquirides durant l'assignatura
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració Vídeo Mediació	Amb l'objectiu de poder consolidar els aprenentatges de l'assignatura, es realitzarà un treball en petit grup (possibilitat de fer-ho individual) relacionat amb la mediació. Aquest treball tindrà un seguit de moments d'entrega de cara a fer una avaluació contínua d'aquest

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de les classes teòriques	Preparació de les sessions teòriques i pràctiques a través de lectures recomanades i diferents tècniques d'estudi

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		45	1.8	30
Classes teòriques	Continguts teòrics	30	1.2	20
Classes pràctiques	Aplicació dels continguts teòrics	15	0.6	10
Activitats de treball no presencial		105	4.2	70
Estudi i treball autònom individual	Participació	5	0.2	3.33
Estudi i treball autònom individual	Participació a activitats universitàries	5	0.2	3.33
Estudi i treball autònom individual	Preparació de la carpeta d'aprenentatge	30	1.2	20
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració Vídeo Mediació	25	1	16.67
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de les classes teòriques	40	1.6	26.67
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A continuació es detalla el treball avaluable de l'assignatura així com el percentatge de cada una de les tasques a realitzar per a la qualificació final.

Per a poder superar l'assignatura, la qualificació mínima ha de ser un 5 de mitja i, a més, s'han d'haver superat amb més d'un 5 també les tasques que tenen un pes superior al 15%; és a dir,

- a) Continguts teòrics (40%)
- b) Carpeta d'aprenentatge (25%)
- c) Vídeo de mediació (25%)

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

A totes elles, una actitud que dificulti el desenvolupament normal de l'aula o que crei conductes disruptives pot afectar negativament a la qualificació.

En cas de què algun/a alumne/a no pugui assistir a les classes, ho ha de comunicar durant les dues primeres setmanes a la professora de cara a planificar el seu itinerari

Seguint la normativa universitària, en cas de què algun/a alumne/a vulgui deixar algun treball o tasca per a setembre, aquest tindrà una qualificació de suspès (4) si ha presentat més d'un 15% de les tasques encomandes, en cas contrari, la qualificació serà de NP (No presentat)

Per últim, les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula o parlar constantment mentre es fa una explicació o unaintervenció d'un company,...) afectarà de forma negativa a la qualificació final

Continguts teòrics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la convivència i a la resolució de conflictes. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científico-tècnica sobre els diferents continguts a treballar. S'alteraran activitats durant les explicacions de cara a possibilitat l'aprenentatge d'aquests
Criteris d'avaluació	Avaluació tipus test dels continguts teòrics. Es planteja la possibilitat de poder fer avaluacions contínues en període lectiu

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Aplicació dels continguts teòrics

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	A partir dels coneixements i competències adquirides a les sessions teòriques, aquestes sessions es dedicaran a la consolidació d'aquests així com al desenvolupament i pràctica de les habilitats i competències necessàries per a resoldre conflictes i millorar la convivència. La participació qualitativa serà tenguda en compte a l'avaluació final
Criteris d'avaluació	Avaluació de la participació dins l'aula. Es valorarà de forma positiva la participació qualitativa i constructiva així com el respecte del torn de paraula.

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari A

Participació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Es valorarà de forma positiva les participacions constructives realitzades dins l'aula i a l'aula virtual
Criteris d'avaluació	Participacions als fòrums de l'aula virtual

Percentatge de la qualificació final: 3% per l'itinerari A

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Participació a activitats universitàries

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Existeix la possibilitat d'augmentar fins a un punt la qualificació final si l'alumne/a presenta un treball seguint les pautes que es donaran a principi de curs sobre aquests relacionada amb la participació i/o assistència a congressos, jornades, seminaris,...relacionats amb els continguts de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Realització d'un treball seguint les instruccions que es donaran a principi de curs

Percentatge de la qualificació final: 2% per l'itinerari A

Preparació de la carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (Recuperable)
Descripció	A rel de les reflexions de les activitats pràctiques i dels continguts teòrics treballats, l'alumnat haurà de lliurar al finalitzar l'assignatura una carpeta d'aprenentatge seguint les indicacions de la professora a on quedin reflectits tots els seus coneixements i competències adquirides durant l'assignatura
Criteris d'avaluació	Realització d'una carpeta d'aprenentatge a on es recullen els principals aprenentatges realitzats de les diferents sessions de l'assignatura, especialment de les sessions pràctiques. En cas de no poder assistir a alguna d'elles s'haurà de fer un treball complementari que s'adjuntarà com a annex a la carpeta

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

Elaboració Vídeo Mediació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (Recuperable)
Descripció	Amb l'objectiu de poder consolidar els aprenentatges de l'assignatura, es realitzarà un treball en petit grup (possibilitat de fer-ho individual) relacionat amb la mediació. Aquest treball tindrà un seguit de moments d'entrega de cara a fer una avaluació contínua d'aquest
Criteris d'avaluació	Realització d'un treball sobre la mediació en format vídeo. Es detallarà el treball amb més especificitat a l'inici de l'assignatura, i es farà un seguiment d'aquest al llarg del semestre

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La bibliografia oferida és una referència que serà actualitzada a l'inici de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

BOQUÉ, Carme M. (2005) Temps de mediació: taller de formació de mediadors i mediadores en l'àmbit educatiu. Editorial CEAC Barcelona.

Decret 112/2006, de 29 de setembre, de qualitat de la convivència en els centres docents sostinguts amb fons públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears. <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST151ZI31025&id=31025> [29.06.10]

Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears. [5.7.11]

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

DIAZ AGUADO, M.J. Convivencia escolar y prevención de la violencia. Ministerio de Educación y Ciencia http://www.ite.educacion.es/w3/recursos2/convivencia_escolar/index.html [29.06.10]

Bibliografia complementària

- BEANE, Allan L. (2006) Bullying. Aulas libres de acoso. Editorial Graó. Barcelona.
- DEFENSOR DEL PUEBLO (2007) Violencia escolar: el maltrato entre iguales en la Educación Secundaria Obligatoria 1999-2006 (2007) <http://www.defensordelpueblo.es/index.asp?destino=informes2.asp> [20.09.09]
- ESTEVE, J.M. (1998): El malestar docente. Madrid. Ediciones Paidó's Ibérica.
- FERNÁNDEZ, I., VILLAOSLADA, E y FUNES, S (2002): Conflicto en el centro escolar. El modelo del alumno ayudante como estrategia de intervención educativa. Madrid: La Catarata
- FUNES, I (2000) Los conflictos según el profesorado. ¿Qué son y cómo resolverlos? En Fernández, I. Guía para la convivencia en el aula. Madrid. Escuela Española
- GAZQUEZ LINARES, J.J. etc. (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Almería: Grupo Editorial Universitario.
- GRUPO PENTACIDAD S.L. Educando en competencias y valores para la vida, [URL] Bilbaou [consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.pentacidad.com/>
- HERNÁNDEZ FRUTOS, T. y CASARES, E (2002); Aportaciones teórico-prácticas para el conocimiento de actitudes violentas en el ámbito escolar. Navarra. Instituto de la Mujer de Navarra.
- Institut per a la Convivència i l'èxit escolar. Govern Balear <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?sessionId=C6B215D7CEE0B6ECF6004F9287E2C14A?idsite=151&cont=3523#ca&camp=ca>
- La Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo de Educación <http://www.mec.es/educa/sistema-educativo/files/CalendarioLOE.pdf>
- LINARES, J.J. y otros (2007) Mejora de la convivencia y programas encaminados a la prevención del acoso escolar. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- GÁZQUEZ LINARES, J.J. y otros (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- MELERO MARTÍN, J. (1993) Conflictividad y Violencia en los centros escolares. Madrid. Siglo XXI
- MONJAS, M.I. (Dir.) (2007) Cómo promover la convivencia. Programa de Asertividad y Habilidades sociales (PAHS). Madrid: Editorial
- OBSERVATORI PER A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR (2006): Congreso convivencia y escuela, 28, 29 y 30 de septiembre de 2006 en Palma de Mallorca. Conselleria d'Educació i Cultura. Govern de les Illes Balears.
- OLWEUS, D (1978); Aggression in the schools: Bullies and whipping boys. Washington D.C. Hemisphere
- ONEDERRA, J. A. et al. El maltrato entre iguales, Bullying en Euskadi. Educación Secundaria. Vitoria-Gasteiz: Gobierno Vasco. Departamento de Educación, Universidades e Investigación ISEIIVEI. <http://www.isei-ivei.net> [Enero 2005].
- ORTEGA, R (1998); La convivencia escolar: qué es y cómo educarla. Sevilla. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- ORTEGA Ruiz, R. (1999) La convivencia escolar. Que es y como abordarla. Junta de Andalucía, Consejería de Educación y Ciencia [URL] Averroes, Red Telema'tica de la Junta de Andalucía [consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/convivencia.php3>
- PROYECTO ATLÁNTIDA. Educación y cultura democrática [URL]. ADEME. [consulta 6 agost 2008] disponible a <http://www.proyecto-atlantida.org/>
- ORTEGA, R. (2007). La convivencia: Un regalo de la cultura a la escuela, Revista de Educación de Castilla la Mancha, 4 pp. 50-54
- ORTEGA, R, y DEL REY, R. (2002): Los problemas de la convivencia: desmotivación, conflictividad y violencia escolar. En Estrategias educativas para la prevención de la violencia. Mediación y diálogo. Madrid:

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22221 - Convivència i Gestió de Conflictes
Grup	Grup 1, 2S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Cruz Roja Juventud. · SMITH, P.K. (2003): Violence in schools: The response in Europe. London & New York: Routledge Falmer.

SOLETO MUÑOZ, H. y OTERO PARGA, M. (2007): Mediación y solución de conflictos : habilidades para una necesidad emergente. Madrid: Tecnos.

TORREGO Y OTROS (2000): Mediación de conflictos en instituciones educativas. Madrid: Narcea

TORREGO, J.C. y MORENO, J.M. (2001); un modelo estratégico para la actuación global sobre conflictos de convivencia en centros educativos: 'Proyecto Atlantida'. En CCOO La convivencia y la disciplina en los centros escolares. Proyecto de Innovación Atlántida. 'Educación y cultura democrática'. Madrid. Federación de Enseñanza de Comisiones Obreras, pp.13-28

TORREGO, J.C. (coord.) (2006). Modelo Integrado de Convivencia. Barcelona. Graó.

VINYAMATA, E. (coord.) (2003). Aprender del conflicto. Conflictología y educación. Barcelona: Graó.

VIÑAS, J. (2004): Conflictos en los centros educativos. Cultura organizativa y mediación para la convivencia. Barcelona: Graó

Altres recursos

ORGANITZACIONS

ACORD.SC: Acord Servei de Mediació o Gestió de Conflictes. <http://www.acordsc.com/>

ACSUR-LAS SEGOVIAS. MADRID acsur@acsur.org. <http://www.acsur.org>

AIPAZ: Associació Espanyola de Investigació para la Paz (Universidad de Granada) www.aipaz.org/

AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA. BARCELONA. www.amnistiacatalunya.org/

Antibullying network: <http://antibullying.net>

ARYME <http://www.aryme.com>

CENTRO REINA SOFÍA PARA EL Estudio de la Violencia <http://www.centroreinasofia.es/>

CIP Centro de Investigación para la Paz. Fundació Hogar del Empleado. <http://www.cip.fuhem.es>

EDUALTER: <http://www.pangea.org/edualter>

EDUCAGUIA Portal de recursos educativos: <http://educaguia.com>

EDUSONET: <http://www.eduso.net>

ELCAME Equipo Interdisciplinario Capacitador en Mediación Educativa-ElCame. <http://www.mediacioneducativa.com.ar>

GERNIKA GOGORATUZ: Centro de Investigación para la paz <http://www.gernikagogoratuz.org>

INECSE: Instituto Nacional de Evaluación y calidad del sistema educativo. <http://www.ince.mec.es>

Instituto Nacional de Calidad Educativa y Evaluación (INCE) www.institutodeevaluacion.mec.es/

Intervención social: <http://www.intervencionsocial.com>

NCRRE National Centre for Conflict Resolution Education. <http://www.nccre.org>

Pacific center for violence Prevention: www.pcvp.org/

PSICONET: <http://www.psiconet.com>

School Mediation Associates Watertorn: <http://www.schoolmediation.com>

XTEC: <http://www.xtec.es> · UNESCO: <http://www.education.unesco.org>

USAL: <http://psicologia.usal.es/>